

JACQUES VRIENS

Hoogspanning

Als Noortje met haar fiets het schoolplein op loopt, is het eerste wat ze hoort: 'Natuurlijk ga ik naar het vwo, het wordt atheneum of gym voor mij! Dat wist ik allang, want ik ben heel slim volgens juf Eline.'

Noortje herkent de stem van Milan, die weer overal bovenuit tettert. Ze zet haar fiets in de stalling en loopt naar haar klasgenoten die met elkaar staan te kletsen. Haar beste vriendin Evi is er ook bij.

Deze week zijn de 'adviesgesprekken' van groep acht zoals dat met een deftig woord heet. Samen met je ouders en de juf praat je dan over jouw schoolkeuze. Noortje is gisteravond al geweest.

Als Milan haar ziet, vraagt hij uitdagend: 'Hé, wat is jouw advies?'

'Havo.'

'Ik heb vwo.'

'Ja, dat heb ik gehoord, opschepper!'

Milan kijkt haar aan alsof hij wil dat ze in de grond zakt en zegt vals: 'Zwak hoor, een havo-adviesje! Ik ga...'

'...naar het vwo,' roepen de andere kinderen in koor.

Evi pakt Noortje onder de arm en trekt haar mee. 'Laat hem toch in zijn eigen sop gaarkoken.'

Noortje schiet in de lach. Haar vriendin heeft vaker van die gekke

uitdrukkingen. Die hoort ze van haar oma en de leukste onthoudt ze.

Luuk loopt met hen mee. 'Milan is een rotzak,' zegt hij zacht. 'Ik ga naar het Gerrit Rietveldcollege en hij zegt dat die voor dombo's is, omdat het vmbo is.'

'Natuurlijk niet,' zegt Noortje troostend. 'Ik vond het daar hartstikke leuk. Als je geen zin hebt om de hele dag met je neus in de boeken te zitten, kun je daar veel met je handen doen.'

Een paar weken geleden zijn ze met de hele klas op bezoek geweest op het Rietveld en hebben ze er een uitgebreide rondleiding gekregen.

'Weet je wat ik gaaf vond,' zegt Evi. 'Dat je er kunt leren voor kok of hoe je een robot bouwt.'

Noortje knikt enthousiast. 'Die drone vond ik cool. En die afdeling met van alles over elektriciteit.'

Luuk kijkt de twee meiden dankbaar aan. 'Ik wil later automonteur worden en juf Eline vindt dat een goed idee.'

'Dan kom ik bij jou mijn auto laten repareren,' roept Evi enthousiast. Ze gaan naar binnen en lopen de trap op naar hun lokaal. Luuk en Evi kletsen over de auto's die ze later willen kopen.

Noortje is daar helemaal niet mee bezig. Ik mag naar de havo, denkt ze, maar wil ik dat echt?

Juf Eline had gisteravond zelfs gezegd: 'Als je voor het Odulfus College zou kiezen, kun je na een jaar misschien overstappen naar het vwo. Dat gebeurt daar vaker.' Pap en mam zaten te glimmen van trots.

En natuurlijk wil ze naar het Odulfus, net als Evi. Het stomme is alleen dat ze ineens is gaan twijfelen nadat ze met de klas op het vmbo zijn gaan kijken.

Juf Eline had haar groep acht ook nog meegenomen naar andere middelbare scholen, maar het Rietveld bleef in haar hoofd rondhangen, net als de drone die ze daar had gezien.

Wanneer Luuk, Evi en Noortje de klas binnen komen, stapt Evi meteen op juf Eline af. 'Juf, je moet echt wat doen aan Milan. Die zit Luuk te pesten omdat hij naar het Rietveld gaat.'

'Is het weer zover?' antwoordt de juf geïrriteerd.

De andere kinderen stommelen binnen, pakken hun stoel en gaan in de kring zitten.

Op donderdag beginnen ze altijd met de nieuwskring. Deze keer hebben

Meryem en Thijs een paar artikelen uit de krant geknipt om te bespreken.

‘We doen vanmiddag het nieuws,’ zegt de juf. ‘Eerst wil ik het hebben over jullie schoolkeuze. Het maakt niet uit waar je naartoe gaat: het allerbelangrijkste is dat je er thuis voelt.’

Milan steekt zijn vinger op. ‘Voor vwo moet je toch veel slimmer zijn dan vmbo?’

‘Nee hoor, Milan. Kun jij een tafel timmeren of een muurtje metselen? Of de auto van je vader repareren als die kapot is?’

‘Nee.’

‘Daarvoor moet je ook slim zijn, alleen op een andere manier.’

Milan geeft niet op. ‘Het vmbo is toch vooral voor kinderen die slecht zijn in spelling of breuken?’

‘Dat is onzin,’ zegt juf. ‘Je moet juist heel goed kunnen rekenen en meten als je een technisch beroep kiest.’

Dan steekt Thijs zijn hand op. ‘Ik wil ook naar het Rietveld, want je kunt er net zo goed kiezen voor Engels en wiskunde en dat soort leervakken, net als op het vwo. Voor als je later op een kantoor wilt werken, of zoiets.’

‘Het Rietveld is veel minder moeilijk dan het vwo,’ zeurt Milan nog even door. ‘Dus als je niet zo slim bent...’

‘Milan, nu is het klaar!’ roept juf Eline boos.

De rest van de klas begint zich ermee te bemoeien. Sommige kinderen vinden dat Milan gelijk heeft. Anderen reageren verontwaardigd en zeggen dat hij zit te drammen. Volgens Meryem is hij gewoon een arrogant mannetje.

Juf Eline zucht eens diep. ‘Eigenlijk zouden jullie nog een paar jaar bij elkaar moeten blijven. Het is best vroeg om nu al te moeten kiezen.’

‘Dan wil ik wel bij jou, juf,’ roept Thijs.

Ondertussen luistert Noortje nog maar half. Zal ze haar vinger opsteken en zeggen dat ze liever naar het Rietveld wil? Dingen met techniek heeft ze altijd leuk gevonden. Toen haar grote broer een doos met technisch lego kreeg, pikte Noortje die al snel in. Tobias speelde er nooit mee, want hij was vooral met judo bezig toen hij nog thuis woonde.

Noortje bouwde op haar zevende al een ingewikkelde knikkerbaan van technisch lego. Zodra de knikkers beneden waren, werden ze automatisch opgehaald en met een liftje weer naar boven gebracht. Daarna volgden de raceauto's, acht-

banen, robotjes en op afstand bestuurbare sneeuwschuivers en hijskranen.

Haar ouders vinden het wel grappig. ‘Leuke hobby,’ zei haar vader, ‘als je dan later dokter wordt of ingenieur, is het handig dat je ook een beetje technisch bent.’

Dit jaar heeft Noortje een spreekbeurt gehouden over de geschiedenis van Lego en een raceauto tussen de tafeltjes door laten scheuren. Ze helpt de juf ook vaak als die weer eens vergeten is hoe je een filmpje op het digibord zet.

En een paar dagen geleden, hebben ze thuis samen de kerstboom opgezet en heeft Noortje een eigen snoer met kerstlampjes gemaakt. Met een afstandsbediening kan ze de lichtjes laten knipperen, van kleur veranderen of dimmen en feller laten branden.

‘Noortje!’ Evi stoot haar aan.

‘Wat?’

‘De juf vroeg je wat.’

‘Zat je te dromen, Noortje?’ vraagt juf Eline vriendelijk.

‘Nee... eh... ja.’

‘Iedereen vertelt naar welke school die gaat,’ zegt de juf. ‘En jij, Noortje?’

‘Het Rietveld.’

‘Ik dacht dat we gisteren...’

‘Ik bedoel Odulfus, ja het Odulfus,’ roept Noortje gauw.

Juf kijkt haar even onderzoekend aan, klapt dan in haar handen en zegt: ‘Oké, morgen is onze laatste dag voor de kerstvakantie en dan maken we er een gezellige boel van. Dus geen gezeur meer over de schoolkeuzes. En nu gaan we aan de taak.’

Als Noortje ’s middags met Evi de klas uit loopt, vraagt juf Eline of ze even willen wachten. Nadat iedereen weg is, vraagt ze: ‘Noortje, wil je wel echt naar de havo?’

Noortje bloost en antwoordt zacht: ‘Ik weet het niet. Het Rietveld lijkt me ook wel gaaf.’

‘Dat snap ik, want sinds je spreekbeurt over Lego ben ik erachter gekomen dat je echt veel van techniek weet. En natuurlijk help je me ook altijd als ik weer eens ruzie heb met het digibord.’

Opgelucht kijkt Noortje haar aan. Ze was bang dat juf Eline zou gaan mopperen.

‘Wil je echt naar het Rietveld?’
vraagt de juf voor alle
zekerheid.

‘Ja, juf,’ antwoordt Noortje
vol overtuiging.

‘Dan moet je het doen.’

Alleen Evi sputtert
tegen. ‘We zouden toch
samen naar het Odulfus
gaan?’

‘Ja,’ antwoordt Noortje,
‘natuurlijk wil ik met jou...

Alleen ik...’ Haar stem hapert en ze
krijgt tranen in haar ogen. Zou haar beste
vriendin het begrijpen? Zolang ze elkaar kennen weet Evi dat ze alles wat met
techniek te maken heeft, leuk vindt.

Gelukkig legt Evi een arm om haar schouders: ‘Noortje, waar je ook heen
gaat, we blijven altijd vriendinnen!’

‘Zo mag ik het graag horen,’ zegt juf Eline tevreden. ‘Heb je er al eens met
je ouders over gepraat?’

‘Nee, nog niet. Ik denk dat pap ontploft. Die heeft vandaag op zijn werk
natuurlijk lopen opscheppen: “Mijn dochter gaat naar havo/vwo.”’

De juf kijkt heel bedenkelijk. ‘Dat wordt lastig. Je mag gerust zeggen dat ik
achter je keuze sta. En vertel er ook bij dat je na het Rietveld nog alle kanten
op kunt.’

‘Zal ik doen, juf. Maar als mijn vader iets in zijn hoofd heeft, moet dat per
se gebeuren.’

Evi knikt. ‘Mijn oma zegt dan: “Wat hij in zijn kop heeft, heeft hij niet in
zijn kont.”’ Daar moeten ze alle drie om lachen.

‘En nu gauw naar huis,’ zegt de juf. ‘Doe je jas maar goed dicht want het is
koud.’

Als Noortje even later met Evi door de sneeuw loopt, voelt ze zich
opgelucht. De juf vindt het een goed idee. Nu haar ouders nog.

De vakantie is al een paar dagen aan de gang en nog steeds heeft Noortje niet tegen haar ouders gezegd dat ze naar het Rietveld wil. Pas op eerste kerstdag kan ze het niet langer meer voor zich houden wanneer haar moeder een compliment maakt over de verlichting van de kerstboom. 'Zo knap dat je dat kunt, Noortje.'

'Van wie zou ze dat toch hebben?' vraagt haar vader zich af. 'Niet van ons, want wij hebben geen klap verstand van techniek.'

'Het komt vast van opa,' zegt mama, 'die is vroeger elektricien geweest.'

'Dat wil ik ook,' flapt Noortje eruit.

'Wat bedoel je?'

'Ik wil naar het vmbo.'

'Wát? roept haar moeder stomverbaasd.

'Ik wil niet naar de havo. Ik wil naar het Rietveld.'

Het blijft even stil en Noortje wacht vol spanning af. Gelukkig reageert haar vader heel kalm. 'Lieverd, hoe kom je daar nou bij? Je gaat naar de havo en misschien zelfs het atheneum, dat hebben we met je juf afgesproken.'

'Ik heb er echt goed over nagedacht, pap en mam. En juf zegt dat je na het Rietveld nog alle kanten op kunt.'

Nu ontploft haar vader toch nog. 'Waar bemoeit dat mens zich mee?'

'Welk mens?' vraagt Noortje brutaal.

'Jouw juf. Is ze nou helemaal gek geworden? Hoe komt ze er ineens bij om te zeggen dat je naar die Rietpluim moet.'

'Het heet het Rietveld, pap.'

'Kan me niet schelen hoe die stomme school heet, je gaat naar de havo en daarmee uit!'

Noortje balt haar vuisten en loopt woedend de kamer uit.

'Toe nou, Noortje,' smeekt haar moeder. 'Opa komt zo voor het kerstdiner.'

Terwijl Noortje de trap op stamp, hoort ze haar vader nog roepen: 'Ik ga na de vakantie eens een hartig woordje met dat mens spreken. Niks Rietpluim!'

Boven aan de trap schreeuwt Noortje: 'Het Rietveld!'

Op haar eigen kamer kan ze het licht ook allerlei kleuren geven. Ze kiest eerst rood omdat ze boos is, maar na een tijdje wisselt ze naar blauw: haar kleur van verdriet.

Een halfuurtje later klopt mama op haar deur. 'Lieverd, kom je eten? Opa is er.'

Noortje maakt haar deur open. 'Ik wil naar het Rietveld.'

Mama knikt begrijpend. 'Als je het écht wilt, dan moeten we er in alle rust over kunnen praten. Zullen we afspreken dat we dit na de kerst doen? Dan maken we er nu eerst een gezellige avond van.'

Dankbaar kijkt Noortje haar moeder aan: die snapt het tenminste.

'En pap?' vraagt ze.

'Je weet toch hoe hij is? Hij is alweer afgekoeld. Kom, we gaan naar beneden.'

Als Noortje beneden komt, staat opa de lampjes in de kerstboom te bewonderen.

Haar vader doet zijn best om normaal te doen. Hij zegt zelfs: 'Dat heeft Noortje mooi voor elkaar gekregen, hè?'

'Nou en of,' zegt opa. 'Knap hoor, meissie! Hoe doe je dat?'

'Het zijn ledlampjes,' legt Noortje uit. 'Daar kun je echt van alles mee.' En ze geeft een kleine demonstratie.

Verbaasd kijkt opa naar het geknipper van de verlichting in alle kleuren van de regenboog. 'Ik ben blij dat ik al jaren met pensioen ben,' zegt hij, 'want er zijn zo veel nieuwe ontwikkelingen in de elektriciteit. Die gaan ver boven mijn pet.'

Tijdens het eten vertelt opa mooie verhalen over vroeger. Dat de bliksem nog wel eens insloeg en de stroom in het hele huis er dan uit lag. 'Dan moest ik alle draden vernieuwen.' Noortje luistert ondertussen aandachtig en ze weet bijna zeker dat opa het een goed idee vindt, als ze naar het Rietveld zou gaan.

Ze willen net aan het toetje met ijs beginnen, als het licht ineens uitgaat. Van het ene moment op het andere zitten ze in het pikkedonker. Alleen de twee dikke kaarsen die op tafel staan geven licht.

'Dat is niet de bliksem,' zegt opa grinnikend.

'Kortsluiting,' moppert papa. 'Dat komt natuurlijk door die lampjes van Noortje. Ik vond het al veel te veel disco.'

'Kom, kom,' zegt opa, 'niet zo negatief. Heb je een zaklamp? Dan ga ik in de meterkast kijken. Eens zien of ik mijn ouwe vak nog beheers.'

Noortje wil met hem meelopen.

‘Zitten blijven,’ commandeert pap.

Opa is al heel snel terug. ‘Dat wordt niks. Ik ben nog van de tijd van de stoppenkasten. Dan had je van die porseleinen houders met daarin een smeltzekering.’

Noortje is meteen geïnteresseerd. ‘Wat is een smeltzekering, opa?’

‘Dat zijn ronde witte potjes, waaraan je kunt zien waar de stroomstoring zat. Dit is een heel ander soort meterkast, deze is van ver na mijn tijd.’

‘Wat moeten we nu?’ roept papa in paniek. ‘De verwarming is ook al afgeslagen.’

‘Eigen schuld,’ broemt opa.

‘Wat nou eigen schuld?’

‘Toen jij nog jong was, heb ik je heel vaak proberen uit te leggen hoe het allemaal werkt. Dat vond ik leuk, omdat het mijn beroep was. Maar het interesseerde je geen klap. Jij wou alleen maar voetballen.’

‘Niet iedereen heeft iets met techniek,’ antwoordt vader geïrriteerd.

‘Ik wel,’ zegt Noortje triomfantelijk, ‘zal ik even kijken?’

‘Niks daarvan, in die meterkast zit hoogspanning. Dat is heel wat anders dan een of ander speelgoedtransformatortje bij je Lego-trein. Ik bel het elektriciteitsbedrijf.’ Hij pakt zijn mobiel en tikt iets in. Het duurt even voordat hij iemand aan de lijn krijgt. Het gesprek is snel afgelopen en wanhopig zegt papa: ‘Ze komen, maar pas over een paar uur. Het is nogal druk. Nou weet ik het ook niet meer.’

Opa pakt de zaklamp weer. ‘Ik ga even mijn overjas halen, want ik begin het hier koud te krijgen.’

‘Ik ook,’ zegt Noortje en ze loopt met hem mee.

‘Opa?’ vraagt ze in de gang, ‘mag ik even in de meterkast kijken?’

‘Natuurlijk, kind.’ En opa opent de deur naast de trap.

Onmiddellijk herkent Noortje het witte kastje met het rijtje kleine schakelaars en daaronder een grote knop. Toen ze met haar klas op het Rietveld was, hebben ze ook een kijkje genomen op de afdeling elektrotechniek. Daar liet een leraar net zo’n schakelkast zien en hij legde uit wat er gebeurt als de stroom uitvalt.

‘De aardlek is eruit gesprongen,’ zegt Noortje en ze wijst naar de grote knop. ‘Dat is de extra beveiliging. Die moet je omhoogzetten, opa.’

Opa duwt tegen de schakelaar en die springt meteen terug.
 ‘Iets maakt er kortsluiting,’ zegt Noortje. ‘U moet nu alle kleintjes even uitzetten.’

Opa duwt ze alle zes naar beneden.
 ‘En nu de aardlek weer aan.’

Opa doet wat ze zegt en deze keer springt de grote knop niet terug.
 ‘Nu een voor een de kleine schakelaars weer omhoog.’

Opa drukt de eerste twee naar boven.
 ‘We hebben weer licht!’ roept mama blij vanuit de huiskamer.
 En papa juicht: ‘Goed gedaan, pa!’

‘Nee hoor,’ roept opa terug. ‘Noortje is hier de elektricien.’ Hij zet de derde schakelaar omhoog en onmiddellijk is het weer pikkedonker.

‘De aardlek ligt er weer uit,’ zegt Noortje.
 Vanuit de kamer roept papa verontwaardigd: ‘Noortje blijf ervan af, verdorie!’
 ‘Niks van aantrekken,’ bromt opa en hij richt de zaklamp op knop 3.

KEUKEN, staat er op een klein etiketje.
 ‘Dat is de boosdoener.’ Opa schakelt alle knoppen weer in, behalve die van keuken. ‘Nu de aardlek nog omhoog,’ zegt Noortje.

Ineens doen in het hele huis alle lampen het weer, alleen in de keuken blijft het donker. Boven horen ze de verwarming aanslaan.

Papa en mama komen de gang in.
 ‘Het probleem zit in de keuken,’ zegt Noortje.
 Haar ouders kijken haar verwonderd aan.
 ‘Die meid is geweldig,’ roept opa, ‘die moet de techniek in.’

Noortje grijnst naar haar vader en die zegt met een diepe zucht: ‘Ik vrees het ook.’

‘Kom, maatje,’ zegt opa tegen Noortje, ‘we moeten in de keuken op zoek naar een apparaat dat de boosdoener is.’

Al snel komen ze erachter dat het koffiezetapparaat is gaan lekken en daarom kortsluiting maakte.

‘Ik had hem aangezet voor na het toetje,’ zegt mam. ‘En vlak daarna viel het licht uit.’

Opa trekt de stekker van het apparaat uit het stopcontact en Noortje schakelt in de meterkast KEUKEN weer in.

Overal brandt weer licht.

‘Op naar het toetje.’ zegt opa ‘Dat is vast al gesmolten.’ Ze schuiven weer aan tafel en het valt mee.

‘Het kwam dus niet door mijn kerstverlichting, pap,’ plaagt Noortje.

Haar vader kijkt haar streng aan. Dan ontspant zijn gezicht. ‘Sorry, Noortje, ik was niet aardig. Je bent écht heel goed in dit soort technisch gedoe. Wil je echt naar het Rietveld?’

‘Ja pap, heel graag!’

‘Oké, laten we het er dan na de kerst nog eens over hebben, samen met je juf.’

‘Fijn pap, maar je mag nooit meer “dat mens” zeggen, anders zet ik alle stroom weer uit.’

‘Of ik doe het,’ roept opa, ‘want ik weet nu hoe het moet.’

Iedereen schiet in de lach en pap antwoordt: ‘Beloofd!’